

MAGYAR NÉP

POLITIKAI, GAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI KÉPES HETILAP

Előfizetési árak :

Egész évre	44 L.
Fel évre	22 L.
Negyed évre	11 L.
Egy szám ára	1 L.

Felelős szerkesztő :

DR. NALÁCZY ISTVÁN.

Főszerkesztő :

GYALLAY DOMOKOS.

Megjelenik minden pénteken.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :

Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35. sz.

TELEFON : 2-37. SZÁM.

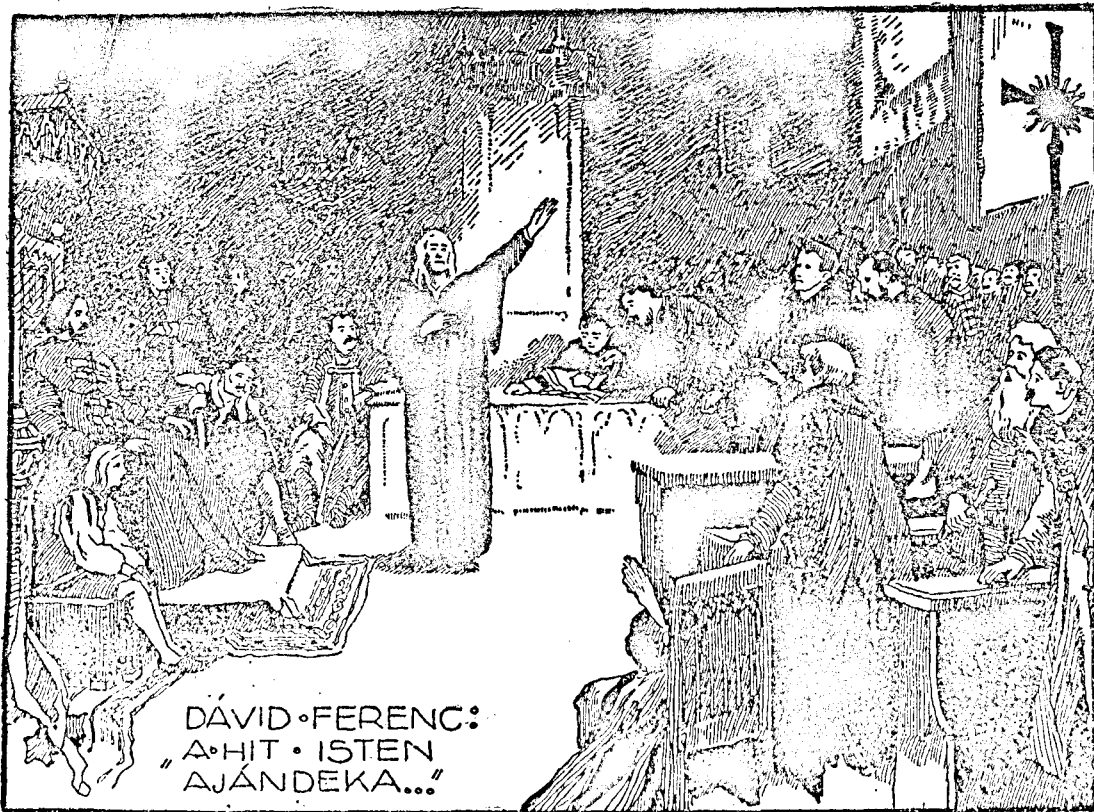
Erdély lelke.

Erdély lelke talán semmiben és sehol sem nyilatkozott meg olyan tiszteletparancsoló, kötelező erővel, mint azokban a nagyszerű országgyűlési határozatokban, melyeket a vallás szabad gyakorlatának biztosítására Tordán alkottak az ország rendei. Ezen határozatok koronája az a törvény, melyet az 1557 évi június első napjaiban Tordán tartott országgyűlésen hoztak meg, amely törvény a lelkiismereti szabadság elvének kimondásával örök dicsőséget és tisztességet szerzett Erdély messzetekintő, a köz-

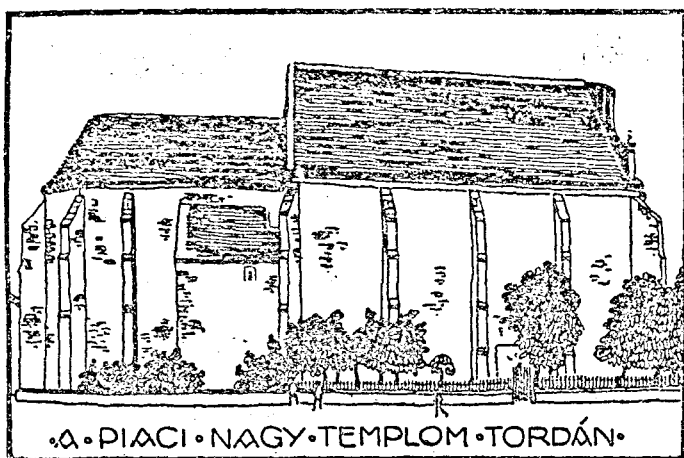
érdeket mindenek fölé helyezni tudó, elfogulatlan országgyűlési követeinek.

„Megengedjük, — így szólt a törvény — hogy kiki azt a hitet vallja, amelyet akar régi vagy új szertartásokkal, megengedvén azt is, hogy a hit dolgában az ő ítéletük szerint az történjék, ami nekik tetszik: mindazonáltal bármelyik félnek sérelme nélkül, nehogy az új vallás követői a régi hitet sértéggessék vagy ennek követőit jogtalanságokkal illessék.“

Nem ok nélkül érdemelte ki tehát Erdély

DÁVID • FERENC:
"A HIT • ISTEN
AJÁNDEKA..."

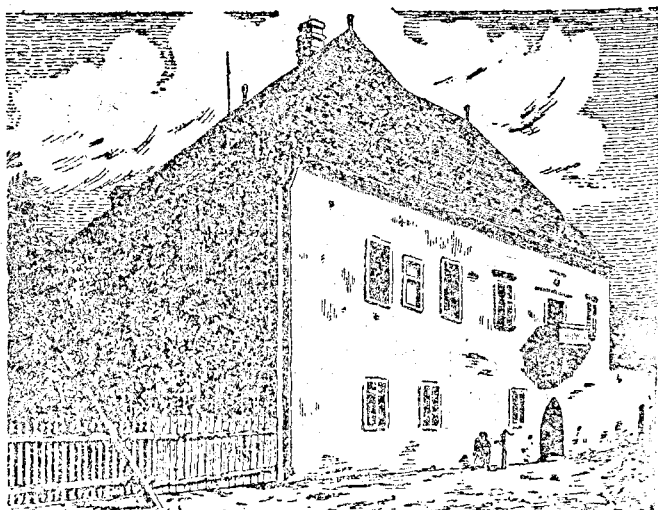
„a vallásszabadság klasszikus földje“ velneezést, mert e nagyjelentőségű, alapvető határozmányokon kívül is Erdély rendjeinek később hozott egyik-másik vallásügyi törvénye még századokon át is páratlanul áll Európa történetében.

De miért emlegetjük ma fel ezeket a régi, Erdély minden gyermeke által ismert dolgokat? Nem véletlen, ötletszerű dolog, hogy gondolataink hálásan szárnyalnak el ama régmúlt időkbe, amikor sulyos külső és belső válságok között vivődva, Erdély vezetői, a legfőbb cél, a köz javának megőrzésére, egymás érdekeinek megbecsülő elismerésére, Erdély különböző szellem-erkölcsi irányzatainak szabad érvényesítésére keresték és meg is találták azt a fundamentumot, melyen Erdély jövőjét felépítették, hanem tesszük ezt azért, mert a mult tanulságaiból utmutatást és erőt keresünk jelen feladataink betöltéséhez. Erdély történelmének legvilágosabb tanítása pedig — úgy érezzük — ama híres tordai törvényből szól felénk, mely egymás értékeinek elismerésére, testvéri megbecsülésére int ma is.

Erdély lelke alkotta meg az erdélyi egyházak különös karakterét s ezen egyházak keretében létesített áldott intézmények fogták fel és őrizték meg, mint drága, szent edények, ezt a lelket, mely éltetett, bátorított, munkára indított és kibékített egymással s mindenekfelett megtanított szeretni ezt a földet, ragaszkodni ennek hagyományaihoz s élethivatásunkat abban látni, hogy ezen a földön minden nemzet javára virágzó kulturéletet teremtsünk. Ezután is csak ez a lélek, a vallásosságnak, felvilágosult türelmességnek, becsületes jóakaratnak és szeretetnek lelke, a régi erdélyi lélek tarthat meg. — Sulyos válságokkal teljes időket élünk át ma is. Népünk legjobbjai keresik az utat, amelyen járva jövőnket biztosíthatjuk. A legfontosabb kér-

dés azonban ma is csak az, hogy kulturánkat, azt, ami a lelkünket magyarnak, erősnek, szeretetteljesnek és nemesnek megtarthatja, miáltal tudjuk legsikeresebben ápolni, fejleszteni? E nagy kérdésre szebb és bölcsőbb feleletet ma sem adhat senki, mint adott az 1557-iki tordai országgyűlés. Erőnk forrása: Egyházaink autonómiaja s ez autonómiák keretében létesített nevelő intézményeink. Mint eddig, ezután is Egyházaink kulturmunkájának biztosításában és továbbfejlesztésében találhatjuk meg fennmaradásunk és előhaladásunk életadó forrásait.

Robertson, a szociális kérdések alapos ismerője mondotta volt: „Az ember kétféle módon kísérrelheti meg emelni egy nép helyzetét: vagy amennyiben megváltoztatja az ország törvényeit vagy amennyiben megjobbitja a nép karakterét.“ Nekünk mind a két módon törekednünk kell népünk helyzetének emelésére, de minél kevesebb kilátásunk lehet az előbbi uton való sikeres előhaladásra, annál teljesebb elszántsággal kell sikra szállanunk Egyházaink és azok autonómiáinak keretében létesített kultur-intézményeink védelme, megtartása mellett, annál elevebb erővel kell megtennünk mindent, hogy ezek népünk karakterének megjobbitására, nemes értékeinek kifejtésére mindent megtehessenek s munkájuk sikereit sem kívülről jövő támadás, sem belső árulás ne veszélyeztethesse. Aki az Egyházak szabad kulturmunkáját gátolja, Erdély lelkét öli meg. Lélek nélkül pedig Erdély halott.

A. TORDAI FEJEDELMI SZALLÁS.

Halott Erdély pedig hogyan lehetne támas az állami életnek, talaja egy jobb, ez ország népeinek teljesebb megértését magával hozó áldottabb jövőnek?!

Vásárhelyi János.

(Képeink Torda két régi, nevezetes épületét és Dávid Feltámasztóját, a vallásszabadság egyik előharcosát ábrázolják.)

A magyarság és a választások.

A küszöbön levő választások a fontos kérdések egész sorozatát állították a magyarság elé.

Bármily nehézségek vannak is előttünk, bármily kedvezőtlen előfeltételek mellett kell is a küzdőterre lépünk, ma már meg van a reményünk arra, hogy egy lépéssel legalább előbbre vihesstük elárult ügyünket.

Az előttünk álló kérdések közül a két legfontosabb, alapvető kérdést megoldásra juttatta a Magyar Szövetség intéző bizottsága február 5.-én hozott határozataival.

A Magyar Szövetség intézőbizottsága első sorban is kimondotta, *a magyarság parlamenti aktivitásának felvételét*. Meghozta az intézőbizottság azt a fontos határozatát annak dacára, hogy eredetileg a nagygyűlés hatáskörének volt fenntartva e kérdésben a határozás. Az intézőbizottság egyhangulag úgy ítélte, hogy miután az idő rövidsége miatt már lehetetlen a nagygyűlés egybehívása, a kialakult közvéleményre támaszkodva, magára vállalja a felelősséget e nagyjelentőségű politikai lépésért.

A Magyar Szövetség második határozata veto és jalkiáltás azokkal a bomlasztó, széthúzó tendenciákkal szemben, melyek különböző pártalakítások és pártmozgalmak leple és jelszava alatt a magyarság kebelében bizonyos elvitáztatlan felfogásbeli, társadalmi, gazdasági és főként személyi ellentéteket kiegyenlítés helyett kiélesítenek, elsimitás helyett kimélyítenek s ezzel előbb-utóbb oly szakadékokat támaszthatnak, melyek későbbi akciókra végzetes hatással lehetnek.

A Szövetség felhívással fordult az egész magyarsághoz, hogy a veszélyeztetett nagy érdekekre való tekintettel egységesen vegyen részt a választásokon.

Most, a választási küzdelem megindulása előtt, nincs fontosabb érdekünk, minthogy a Magyar Szövetségnek ezt a halálos komolysággal deklarált figyelmeztető szavát meghallják és meg is hallgassák mindenütt, ahol magyarok laknak s minden erőt egységbe fogjunk össze.

Ezeknek az alapvető kérdéseknek a megoldásával a Magyar Szövetség megvetette az alapot, melyen az eredményes munka a siker reményével megindulhat.

Megalakult a választásokat intéző egységes vezérőbizottság s az megtette a szükséges előkészítő intézkedéseket.

Most már a magyarság józanságán és feyelmezettségén mulik, hogy a beinduló választási küzdelemben tanubizonyságot tegyen életképességéről, erejéről és politikai súlyáról.

Dr. Gyárfás Elemér,
volt főispán.

Választások előtt.

Az alábbi lelkeshangú cikket annál szívesebben közöljük, mert teljesen egyezik a Magyar Szövetség demokratikus álláspontjával.

Kire szavazzunk?

Magyarfenes, 1922. január 30.

Régebben is; vagyis a nagy világfőfordulás előtt, mikor a faji és osztály szerelet közt kellett választani, a földmives osztály, habár a legtöbbször hátrányára volt is, de azért mindig a faji szereletét tartotta elsőbrendűnek és most is, mikor az új államalakulat folytán a magyar kisebbség egy új sorsfordulatu választásnak néz elébe, melyen a magyarság egyhangulag a választásban való aktív részvételt mondta ki, ugyanazt cselekszi.

Ma az a helyzet áll fenn, hogy számára, az önálló választójogossággal bíró városokat kivéve, vidéken a földmives és munkás osztály állásfoglalása fogja eldönteni a választások sorsát.

Felkérem tehát kisbirtokos és földmives munkás polgártársaimat, hogy feledve a multakat és annak sérelmeit, igyekezzenek mindenütt, ahol a magyarság többségben van, a „Magyar Szövetség” kebelében egy zászló alá tömörülni, legyen arra a zászlóra „Néppárt”, „Gazdapárt” vagy más jelszó fölírva, de arra vigyázzunk, hogy olyan embereknek adjuk a bizalmunkat, szavazatainkat, kiknek a multja biztosíték arra, hogy a kisbirtokos, földmives és kisiparosok érdekeit — mely érdek egyszersmind Románia, de különösen Erdély érdeke is — meg fogják és meg is tudják védelmezni, akik nem csak földrengéskor vesznek tudomást a földről és a földmivesről, hanem úgy a közéletben, mint a politikában is a magyar kisebbség és a földmivelő s munkás osztály érdekeiért fognak dolgozni, akik e haza földjét édes anyjuknak, bölcsőjüknek, menyországuknak és koporsőjüknek tartják.

Nem kívánjuk mi, hogy éppen csak olyan legyen a képviselőnk, ki az ökröt be tudja fogni, vagy a kaszával rendet tudjon vágni, hanem legyen olyan, aki megérti a földmivelő nép szívdobbarását és *jöltudja fogni, hogy milyen értéke a földmives munkás és iparos osztály az államnak, úgy honvédelmi, valamint gazdasági szempontból és hogy egységes ipart, kereskedelmet csak ezen hatalmas erőknél a segítségével*

teremthetünk, mert csak ezek vállaira lehet építeni azt az alapot, melyre az ülő, a gyalogod, az elárultó asztal, vagy hivatalban az író asztal avagy az eke mellett dolgozó minden polgárnak szüksége van.

De a ki-birtokos földmives munkás és kisiparos osztálynak nagyon vigyáznia kell ott is, azon kertületekben, ahol a román kishirtokos földmives polgártársaink vannak többségben. Hiszen érdekeink azonosak, mert ha nekik áldást hoz a májusi eső, az ami termékeinket is gyarapítja, míg ellenben a politikusaink rossz kereskedelmi politikája tönkre teszi az akármilyen termékenyítő májusi eső áldását, azért az ilyen kertületekben viszont keressünk kell a velük való együttműködést és tömörülést olyan érdemes ember megválasztása mellett, kiknek multja biztosságot képez arról, hogy nem csak a kortes uton tett ígéreteiben, hanem a nemzetgyűlésben, avagy a szenátusban is valódi védelmezői lesznek a földmivelők, a termelők, valamint az iparosok, mint feldolgozók együttes érdekeinek.

Nagyon vigyázzunk tehát, mert olyan képviselőket sokat kaphatunk, kikkel úgy járunk, mint a kertészek a kecskepásztorral. Ezek a kortes uton mindent megígérnek, de elnérik, hogy a földmivesek véres verejtékével öntözött termékei, valamint fáradságos küzdelemmel nevelt állatai értékesítési útját tovább is elzárva tartásuk és szemel hunynak azon tudatnak, hogy ők a munkáikhoz szükséges szerszámokat napról napra emelkedő, hallatlan magas áron vásárolják meg.

Ha most nem vigyázzunk s ha ismét ily védelmezőkre adjuk szavainkat, akkor hordhatjuk tovább is nyakunkban az odaakasztott koldus tarisznyát.

Bárdos Béla,
kiszgazda.

A Magyar Nemzeti Párt megalakítása Kolozsváron. Az a lelkes mozgalom, amely a Magyar Szövetség teljes politikai programjának megvalósítása céljából a vidék legnevezetesebb gócpontjaiban a Magyar Nemzeti Párt megalakítására vezetett, Kolozsváron is megindult. Az előkészítő bizottságban megtörtént a program szövegének bemutatása s a nagyszámú résztvevő nagy lelkesedéssel határozta el a párt szervezésének minél gyorsabban való keresztülvitelét. A nagy gyűlés folyó hó 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik a redut nagytermében. A párt sikeres mozgalmat indított a szavazólisták kiegészítésére. A fő információs iroda a Magyar Nép szerkesztőségében Str. Rg. Maria — Deák Ferenc-utca 35. sz. a. már megkezdte működését.

A Magyar Szövetség köréből.

A Magyar Szövetség intéző bizottsága február 1-én tartott ülésében a kolozsvári állami kári hivatalnak a Szövetség szervezeti szabályzatának 3 ik pontjának módosítására vonatkozó rendelkezését tudomásul vette és a szükséges intézkedéseket folyamatba tette. A szövetség intézőbizottsága ugyanezen az ülésen a választásokat előkészítő és vezető ugynevezett „Vezérő bizottság”-ot megalkotta, ezen határozat tudomásulvételét az illetékes rendőrhatalóságnak tudomásvétel céljából bejelentette.

A szenatusi és kamarai képviselő jelölések ezen Vezérő bizottság tudta, beleegyezése és hozzájárulása mellett történnék, e tekintetben és általában minden a választási mozgalmakhoz tartozó és felmerülő kérdésekben, a Vezérő bizottság van hivatva a döntésre.

A Vezérő bizottság címe: Kolozsvár, Strada Baba Novac (volt Bethlen-utca) 3. szám, a hova mindennemű postai és személyes megkeresés intézendő. Telefon 10—63.

KÜLFÖLD

Ausztria felosztását emlegetik. A világháború legszerencsésebb áldozata, Ausztria állandóan szűz zavarok közt vergődik. Most a tisztviselők rendeznek tüntetéseket a parlament ellen, majd a katonák lépnek föl teljesíthetetlen követelésekkel. Az antant kölcsönös ígéretet, de az ígéretet nem váltja be. Hogyan adjanak pénzt olyan államnak, amely előbb-utóbb Németországhoz fog csatlakozni? A csatlakozás ellen különösen Franciaország tiltakozik teljes erővel. Mostanában mely francia lapok már Ausztria felosztásáról közölnek tervezeteket. Sőt olyan hírek is járnak, hogy Olaszország, Csehország és Jugoszlávia Ausztria felosztásáról már tárgyalnak is. A magyar parlamentben is szóba került ez a tervezet és egy képviselő arra figyelmeztette a kormányt, hogy amennyiben Ausztria végleges összeomlása megtörténnék, Magyarországnak a nyugatmagyarországi területeket vissza kell kapnia.

Zavarok Keleten. Egyiptomban az angol rendőrség nagy összeesküvést fedezett föl, amelynek élén Savid pasa miniszter állott. Számtalan letartóztatás történt. Indiában a nemzeti párt hívei és az angol rendőrség között véres összeütközések voltak, amelyek során mindkét részről sok halál és sebesülés történt. Az indiai mozgalmaknak Ghardi a vezére, aki roppant befolyással gyakorol az indus népre. Február 1-én lépett életbe a forradalomnak az a hatásos alakja, amelyet az abszolutizmus idején alkalmaztak a magyarok: a polgári kö-

lezettségek teljesítésének megtagadása. Az indiai ben-szülöttek nem fizetnek adót, nem vásárolnak európai cikkeket, nem segédkeznek a hajók megrakásában, egy-szóval mindent kerülnek, ami az angolok uralmára emlékeztet.

A németek és oroszok barátkozása. A francia lapok nagy figyelmet fordítanak a németek és oroszok közt kialakuló barátságos viszonyra. A részletek, amelyek a két nagy nemzet barátságának fejlődéséből nap-fényre kerültek, valóban méltók a figyelemre. Ugylátszik, hogy az orosz pártok, legyenek a cári uralom hívei, vagy a Lenin emberei, egyetértének abban, hogy Oroszország jövő politikájának fő követelménye a németekkel való együttműködés, ilyen irányban már tekintélyes egyesületek és szervezetek állottak munkába. Leginkább mégis az orosz monarkisták keresik Németország nagy bankjainak, ipari vállalatainak segítségét. Ezek a német körök annál szívesebben segítik az oroszokat, mert azt remélik, hogy a cári uralom föltámadása Németországot is közelebb segíti a császár visszahozásához. Egyébiránt Lenin is sokat enyhített a vörös uralom szélsőséges politikáján, hogy ezáltal a német vállalatokban bizalmat és ösztönzést keltsen Oroszország ujjaépítésére.

Török-görög összecsapás. Anglia keleti nehézségeit főként a muzulmán-hitű aliativák okozzák. Ezeket saját elnyomott politikai helyzetük mellett az keseríti el, hogy Angolország még mindig ellenséges politikát folytat a törökök ellen, a vezető muzulmán nemzet ellen. Angoi biztatásra támadtak annakidején a görögök is a kisázsiai török nemzeti csapatok ellen, de céljaikat súlyos veszteségek árán sem érték el. Közelebről Esk Sehír város környékén újból támadást intéztek a törökök ellen, de Kemal pasa csapatai győzelmesen visszaverték a támadást.

A jugoszláviai magyarok is szervezkednek. Szabadkán, a Jugoszláviához csatolt nagy városban a magyarság szintén megkezdte a politikai szervezkedést. Első nagygyűlésüket már megtartották és ezen 111 tagu bizottságot választottak a vidéki szervezetek megalakítására. Ezzel félmillió magyarság lépett a politikai tevékenység terére.

Amerika az idegenek ellen. A munkanélküliség Amerikában is egyre nagyobb mérvet ölt. Jelenleg öt millió embernek nincsen keresete. Érthető tehát, ha az állam gátolni igyekszik az idegenek bevándorlását. De kínos hatást vált ki belőlünk az a hír, hogy nemcsak az állam, hanem titkos társaságok is sorompóba léptek az idegenek ellen. A szabadság és türelem hazájában hatalmas pénzü társaság alakult, amelynek jel-szava: kiirtani a négereket, zsidókat, katolikusokat és a bevándorlókat. Klu Klux Klan a szövetség neve,

amely máris sok zavart keltett, számos embert ellett láb alól és létezésével nagy szégyent hozott a művelt Amerika becsületére. A társaságot mostanában leplezték le az újságok s azóta a józan amerikai társadalom felháborodással követeli a gonosz emberek megfékezését.

Magyarország kormányzó-pártja. Magyarország is választások előtt áll, ott is heves harc folyik a hatalom birtokáért. Az apró kis pártok jórészt összeolvadtak s ma két nagy tábor áll szemben egymással: az egységes kormányzó-párt, amelynek a kiskgazda-párt a magva és Bethlen miniszterelnök az elismert vezére, továbbá az Andrassy vezetése alatt álló ellenzék, amelynek főtörekvése a Habsburg uralom visszaállítására. Az egységes kormányzó-párt sámit a hazafias munkások támogatására is. A volt munkapártnak sok tagja belépett már a pártba. A Bethlen fölfogása szerint ennek a pártnak a hivatása, hogy az intelligencia és a kiskgazdák együttműködését biztosítsa s így az országot jobb sorsra vezérelje.

HÍREK

Naptár. 1922. febr. 11-től, febr. 20 ig. A hold-fényváltozásai. Február 12-én holdtölte, 18-án utolsó negyed. A nap hossza e hó végéig 1 óra 26 percet nő. Vá-árok: Február 11, Hátszeg, Szászrégen, febr. 12. Simánd. Febr. 13. Szuttyán (árva m.) Zsibó. Febr. 14. Eczel, Homoródszentmárton, Kunszentmárton, Nagypálád. Febr. 16. Alsószopor, Belényes, Kibéd, Nagyajtó, Nagyborosnyó. Febr. 17. Csikszereda, Kovászna, Nagyszalonta, Tasnád. Febr. 20. Alczina, Magyarorbó Papolcz, Tövis. Ha valamely vásár ünnep vagy vásárrapra esik, akkor rendszeren a rákövetkező napon tartják meg.

A Magyar Nemzeti Párt megalakulása Székelyudvarhelyen. A székely nép anyaszékének fővárosában, Székelyudvarhelyen nagyjelentőségű politika-esemény történt januárius 31-én. A választó polgárság e napon megalakította a Magyar Nemzeti Pártot amely a Magyar Szövetség programját tette magáévá. A párt megválasztotta a vezetőségét és a Románia területén elő magyarságot hasonló egységes párt alakítására hívta fel. A nagy gyűlés Ugron István volt osztrák-magyar követet egyhangu lelkesedéssel szenátornak jelölte, míg a képviselők jelölését a pártkörök számára tartotta fenn. Dr. Páll Gábor a Magyar Szövetség csikmegyei tagoi zatának nevében nagyszabásu beszédben üdvözölte az alakulást.

Egy kolozsvári magyar lap élén. Az erdélyi magyarság legrégebb és egyik legkedveltebb lapja: az *Ellenzék* ellen román egyetemi hallgatók hétfőn este 7 órakor nagy tüntetést rendeztek, amelynek során a kiadóhivatalt és a szerkesztőséget teljesen szétrombolták. Az okozott kár meghaladja a 200 ezer leut. A tüntetés okául az *Ellenzék* ek egy tréfás cikkét említgetik, amely az egyetemi hallgatókkal foglalkozott. A tüntetés ügyében vizsgálat folyik. Maga az egyetemi rektor is egy nyilatkozatban súlyosan elítéli az ifjuság türelmetlen magatartását.

Mit mond a kisebbségi miniszter? Zigre Miklós kisebbségi miniszter Nagyváradon nyilatkozott a kormány politikájának fő elveiről. Szerinte a kormány Romániát egységes, nemzeti államnak tekinti, de rajta lesz, hogy a kisebbségek is elégedettek legyenek. Lehetővé akarja tenni, hogy a hatóságok a néppel saját anyanyelvén érintkezzenek, a beadványokat a magyarság magyarul intézhesse és a választ is ugyan ezen nyelven kapja.

Az új pápa. Vasárnap délután vált ismeretessé a biborosok választásának eredménye. Az új pápa Ratti Achilles, a volt milánói biboros érsek lett, aki a XI. Pius nevet vette föl. — Olasz lapok szerint az új pápa véget fog vetni a pápaság és az olasz királyság között fennálló ellentétnek.

Budapesti mozgalom a felekezeti békéért. Nem egyszer kell elszomorodnunk azok miatt a hírek miatt, amelyek magyarországi testvéreink vallási viszályáról szólnak. Igen jól tudjuk, hogy ezeket a viszályokat legtöbbszörre egyes evakult emberek vagy kis csoportok szítják, mégis fájjalunk kell hogy a mostani nagy szenvedések és megaláztatások sem képesek magyar és magyar között minden választófalat ledönteni. Éppen azért jól esik arról hallanunk hogy Budapesten hathatós mozgalom indult meg a felekezeti béke megteremtése érdekében. A megalakult békeegyesület feladata, hogy egyelőre a felekezetek közti egyetértést teremtsen és később annak alapján küzdjön a társadalmi osztályok és különféle nemzetek megértéséért. Az intéző bizottságban minden felekezet részt vesz. A mozgalom iránt külföldi békebarátok is nagy figyelmet tanúsítanak.

A magyar kisebbség és a népszövetség. Az őszi Erdélyben járt Willoughby Dickinson angol politikus és több irányban tájékozódott a magyarság helyzetéről. Most újból találkozunk a nevével. Ő t. i. az elnöke a népszövetségi liga azon bizottságának, amely a nemzeti kisebbségek helyzetével foglalkozik. A bizottság Sir W. Dickinson elnöklete alatt Brüsszelben ülést tartott és ezen a magyar külügyi bizottság kérésére elhatározták, hogy azokba az országokba, amelyekbe magyar kisebbség szakadt, vizsgálóbizottságokat küldenek ki, amelyek a magyarok panaszait fölveszik, megvizsgálják és döntés végett a Népszövetség elé terjesztik.

Panaszok a lap érkezésére. Végtelen sok keserőséget okoznak nekünk azok a panaszos levelek, amelyeket előfizetőink küldenek a lap rendszeren érkezéséért. Mi emberileg mindent megteszünk, hogy a lap pontosan elmenjen. Itt, úgy látnuk, általános jellegű bajjal állunk szemben, mert többi lapíróink is hasonló nehézségekkel küzdenek. Nem tehetünk egyebet, mint kérjük előfizetői ket, hogy a lap kimaradását ezután is azonnal jelentsek, mi újból és újból postára fogjuk adni az elmaradt számkat.

Színjátzóknak. A hét folyamán is több felé küldtünk s indarabkat. Jelenleg kevesebben vannak és kérhetők: *A király házasodik, Cigány Panna, Az igmándi kis pap.*

Házavágnak az erdélyi menekültek. A menekültek legtöbbszörének szomorú a sorsa Magyarországon. A megcsönki ott és elszegényedett állam a legjobb akarat mellett sem tudja a sok bujdosó megélhetését biztosítani. Újból meg újból fölvetődik a terv, hogy ezeknek vissza kellene terniök elhagyott szülőföldjükre. Legutóbb Szádeczky Lajos képviselő, volt kolozsvári egyetemi tanár szólalt föl a parlamentben a menekültek hazatérésének ügyében. Ajánlotta a kormánynak, hogy keressen érintkezést ez ügyben az elszakadt területek illetékes kormányaival.

Mikor lesz a sorozás? A hadügyminiszter rendelete értelmében az 1901-ben születettek sorozása februárius 28 és április 15-ike között fog megtörténni. A rendelet értelmében azoknak, akiknek egy testvére tényleges katonai szolgálatot teljesít, joguk van a bevonulás fölfüggesztését kérni. Ebből a célból szükség van egy bizonyítványra, amelyben a testvér ezredparancsnoksága igazolja, hogy az illető csakugyan katonai szolgálatot teljesít. Ezt a bizonyítványt a sorozóbizottságnak be kell mutatni. Ha az ezredparancsnokságtól nehéz volna a szükséges bizonyítványt beszerezni, akkor az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz kell fordulni. A rendelet számát is közöljük, hogy az érdekeltek hivatkozhasanak rá: A hadügyminiszterium 79 sz. körirata, közlve a Monitor Official Nr. 213. 1922. januárius 1.

Ki szeretné a földmérést megtanulni? Birtokvásár, osztozás, tagosítás alkalmával minden gazdaember rászorul a földmérés tudományára. De csak úgy, a maga kedvelésére, vagy a jó rendtartás érdekében is akárhányszor szeretné tudni, hogy egyik-másik földje bennvalója milyen terjedelmű. A mérnök rendszerint messze van, no meg nagy költségbe is kerül: bizony, nagyon jó volna, ha otthon a faluban akadna valaki, aki a földmérést hozzáértéssel, megbízhatóan el tudná végezni. Hiszen ezt a tudományt is, mint bármilyent egy kis szorgalommal, figyelemmel el lehet sajátítani. A *Magyar Nép* szerkesztősége tervbe vette, hogy olvasóit néhány cikkben megtanítja a földmérés egyszerűbb tehát leggyakoribb fogásaira. Már megállapodtunk egy kitűnő kolozsvári kataszteri mérnökkel, aki megígérte, hogy az ismerető cikkeket megírja és a rajzokat elkészíti. Reméljük, hogy február végi és márciusi számainkban ezt a fontos kérdést teljes megvilágításban olvasóink elé tárhatjuk. A földmérés tudományához feltétlen

szükséges a négy számolási műveletnek: az összeadásnak, kivonásnak, szorzásnak, osztásnak ismerete. Ezeket is egy közleményben példákkal együtt ismertetni fogjuk. Persze, azok az olvasók fognak majd legjobb eredményt elérni, akik a tisztelőes vagy tanító urat megkérlik, hogy cikkeink utasításait velük künt a természetben begyakorolják.

A be nem váltott koronák sorsa. Hír szerint a kormány lépéseket fog tenni, hogy be nem váltott koronák értékét az osztrák-magyar bank felosztása alkalmával megállapíttassa és megtéríttesse.

Magyar segélyiroda Bukarestben. A bukaresti ref. esperesi hivatal mellett a ref. egyházkerület egy ideiglenes egyetemes segélyirodát állított fel, melyhez mindenki, felekezeti különbség nélkül fordulhat Bukarestben levő hivatalos és magánüzvelei elintézésére céljából. Megkeresések Tőkés Ernő ref. esperes urhoz intézendők Bukarestbe, Stirbey-Voda 9. sz. alatt.

Az iskola és a közigazgatás. A liberális párt egyik kotozsvári vezető embere azzal biztat, hogy az erdélyi közigazgatás nemcsak érvényesen marad, hanem azt fejlettebb voltaért még a regátha is bevezetik. A nyilatkozat szerint a megyék és városok nemcsak a visszakapják önkormányzati jogukat. Ugyanebből a forrásból származik az a hír is, hogy a kormány nem fogja bántani az egyházak jogkörét, sőt még a választások előtt megegyezést létesít a püspökökkel az iskolai ügyek egységes rendezésére nézve.

Károly exkirály költségei. A nagykövetség tanácsa elhatározta, hogy Károly madeirai költségeit az utódállamoknak kell fizetniük. Jugoszlávia már késznek nyilatkozott a fizetésre, míg Csehország tiltakozik ellene.

Nagy katasztrófa Amerikában. New-York városából nagy szerencsétlenség hírért hozza a táviró. Egy mozgószínház üvegtetőzetére a szomszédos fedélről rázuhant a hó, a tetőzet beszakadt a törmelékével elborította a nézőközönséget. Az üvegcserépek mag a hó rengeteg emberhalált és még több sebesülést okoztak. Az utolsó híradás szerint a halottak száma meghaladja a 120-at.

Vasutasok visszavétele. A munkügyi miniszter az államvasutak igazgatóságával tárgyalásokat kezdett, amelyek arra irányulnak, hogy az általános sztrájk időjén elbocsátott munkásokat újra vissza vegyék a szolgálatba.

Hány képviselőből és szenátorból áll a román parlament? A választási kampány közepette nem lesz érdektelen, ha a román parlament statisztikáját fel elevenítjük. A régi királyságban van 179 képviselő, 84 szenátor és 2 egyetemi tanács. Erdélyben 118 képviselő, 84 szenátor, 1 egyetemi tanács. Bessarábiában 51 képviselő, 24 szenátor. Bukovinában 17 képviselő, 8 szenátor, 1 egyetemi tanács. Összesen tehát van 365 képviselő, 168 szenátor és négy egyetemi tanács.

A jó kocsis. — Tudsze lovakat hajtani fiu? — kérdezi a városi ur a falusi legénykétől.

— Hogyne tudnék! Bizony tudok én, hiszen a tavaly is hordoztam én a tekintetes urat.

— Meglehet, de biz én nem emlékszem.

— Már pedig emlékezhetnék: Én fordítottam volt föl a szekeret a tekintetes ural . . .

Helyreigazítás. Az ujoncok bevonulását nem április 1-ig halasztják el, amint múlt számunkban közöltük, hanem csak március 20-ig.

Színlelőadás. Tacs alig 250 lelket számláló kis-község, működve ő tagjai 1922. január 1-én, a „Falurossa” című népszínművet adták elő. Mint első próbálkozás meglepően sikerült. A szereplők minnyáian derekasan b-töltötték helyüket. A közönség öbbszörös tapsviharral jutalmazta törekvéseiket. Az erkölcsi siker mellett az anyagi siker sem maradt el. Három éve megnyitott felekezeti iskolák b-első felszerelésére 121250 Leu tiszta jövedelem ma adt meg. A óia gyermekeink padokban ülnek, számológépen számolnak — és feketetáblánk is van.

A nyers bőr ára. A romániai bőrgyárak nagy befolyása következtében a nyers bőrt hosszú időn át nem volt szabad az országból kivinni. Ennek az volt a következménye, hogy a bőr ára nagyon lecsökkent. Az új kormány állítólag a nyersbőr kiviteléből felszabadítja. Ennek a hírek a következménye, hogy a romániai bőrgyárak is jó áron kezdik vásárolni a bőrt. Ha a kivétel csakugyan föl-zabadul, akkor sok bőrt fognak Németországba és Csehszlovákia-ba kivinni. A bőr ára még jobban emelkedni fog és vele emelkednek a marha árak.

Az orosz éhínség. Oroszország inséges vidékeiről egyre megrázóbb hírek jönnek. Szamar kormányzóság egyes vidékein valóságos éhvész tört ki. Az éhezők öltésükben hullákat esznek és egymást megölik, hogy friss húst egyenek. Amerika nagy felkészüléssel igyekszik segíteni a rémes állapotban, azonban csak a vasutak mentén tud némi eredményt elérni, mert nincs igás erő, amivel a vasutól félreeső vidékre élelmet lehetne szállítani.

Jó partfogók. Az ügyvéd meg akarta bosszantani a plébánost. A követelő kérdést intézte hozzája:

— No, tisztelendő uram, ha az ördöggel pörbe keverednék, vajjon melyikük lenne a nyertes?

— Bizonyosan az ördög, — felelte a plébános — mert az ügyvédek mind annak a pártján vannak...

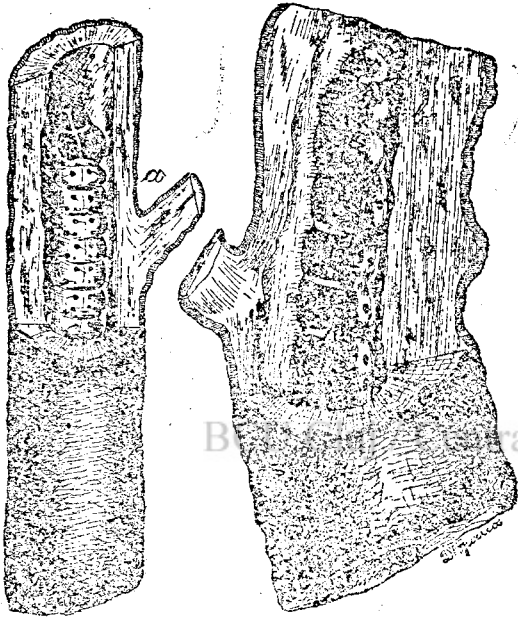
Magyar hadifoglyok Japánban. Amint egy hiteles leírásból olvassuk, a japánok a Subenában élő magyar foglyok közül sokat saját országukba szállítottak és jó keresethez juttatták. Ezek között legtöbb az ipari szakmunkás. A hontalan magyaroknak jó sorsuk van a turáni rokonok országában. Egy japán bizottság vezetője közelebből beszédet intézett az egyik magyar telep tagjaihoz és a következőket mondotta: „Én, mint a turániak gyermeke, szívemre akarom ölelni Turán legnyugatibb őrszemét.” Ezek az ifjak mintegy tanulmányutat tesznek most Japánban, a turániak leghatalmasabb államában. Ha valamikor hazatérnek, csak haszon lesz hazájukra nézve az ő sok tapasztalatuk.

50 leu adomány. Egy sokat szenvedett harctéri harcos egy elvégzett munka díját, 50 leut adott át szerkesztőségünknek, hogy azt annak a rokkant katonának juttassuk, aki igazolni tudja, hogy 1922. évi február havában (1—9.) közt érkezett haza Orosz fog-ságból.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI MUNKÁKÖZÖSÉG

A kis- és nagy faragó pille.

E két kártevő, különösen az alma és körte fáinkat keresi fel nagy előszeretettel. A lepke nőténye a fa törzsén és ágain a kéreg alá rakja petéit, amelyek ott kikelve, befurják magukat a fa törzsébe, vagy ágába.

a) kis b) nagy faragó hernyó.

Annak belsejében menetet ráganak és a gazda csak akkor veszi észre ártalmos ellenségét, amikor az ág vége sárgulni, hervadni kezd.

A két hernyó kártétele teljesen hasonló. A nagy faragó a fatörzseket, a kis faragó az ágakat keresi fel előszeretettel. Megállapíthatjuk jelenlétét a földre hullott fűrészporszerű anyagból álló ürülékéből, amelyet a rágott meneten keresztül kihullat. E kártevőket a mellékelt ábrán mutatjuk be olvasóinknak.

Ellenük legegyszerűbben úgy védekezhetünk, ha egy darabka dróttal a meneten felszurunk és ott megöljük. Szintén egy vattát is

tehetünk a menetbe és nyílását agyaggal betapasztjuk. A fák törzsét tartjuk tisztán és a levágott faágakat netarissuk a gyümölcsösben, azokat vigyük el, vagy égessük el.

A rézgálic-piacon az árak kezdenek kialakulni. A mai árakból megállapítható már, hogy az idén a gálicot drágábban szerezhetik be a gazdák, mint a tavaly. A gálicnak már most 15—16 lei az ára nagyban. Tavaly ilyenkor 11—14 lei között mozogtak kgr.-ként az árak.

A munkásbiztosító pénztár betegel az 5638—921. számú min. tanácsi határozat értelmében ingyen utazhatnak kórházba, fürdőre, szanatóriumba stb. Ma, amikor a földmivészekre is ki van terjesztve a biztosítási kötelezettség, fontos, hogy erről minden gazda tudomást szerezzen.

Erdély állatkivitele. Azt az élénkséget, amely utóbbi időben az állatvásárokon örvendetes módon jelentkezett, főként az okozta, hogy sok marhát vásároltak és szállítottak ki Oroszországba. A földmivelségi miniszter jelentése szerint 1921. év három utolsó hónapjában száznál is több waggon állatot vittek ki.

A gazdatisztek földigénylése tárgyában a marosvásárhelyi tisztii gyűlésen hozott határozatukat az ügyek vezetésére választott intézőség az új kormány elé terjesztette.

Sack rendszerű ekék érkeznek Kolozsvárra e hó folyamán az E. G. E. géposztálya részére. Ajánljuk a gazdák figyelmébe, hogy szükségletüket sürgősen jelentsék be az E. G. E. titkári hivatalához (Kvár, Attila-u. 10.) A szállításmennyel ekealkatrészek is érkeznek. A Sack ekéket évek óta nem lehetett Erdélyben beszerezni és most is csak korlátozott számban fognak rendelkezésre állani.

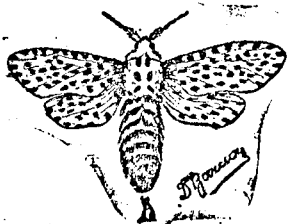
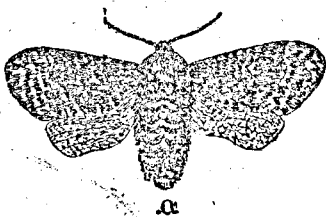
A külföldi állatoknak Romániában való legeltetéséről az új általános vámörvény a következőket rendel el: a legeltetés céljából behozott állatok után vámot nem, csupán az u. n. legeltetési díjat kell fizetni, amely a vám egyharmadánál több nem lehet. A legeltetésre behozott állatok négy éven belül kivendők. Az itt elhullott, vagy eladott állatok után a vámmilleték megfizetendő. A természetes szaporulat és a termékek: tej, vaj, gyapju stb. belföldi származásának tekintetik.

Tenyészbikák ára Magyarországon 25—150,000 kor. között váltakozik. Leibben ez 5—30,000 leinek felel meg.

Piac.

Februárius 1.

Állatvásár. — Marhavásár. Közepes felhajtás mellett 1 pár nagyökröt 8500—9600, 1 pár közepes jó ökröt 7000—8000, 1 pár jó 2½ éves tulkot 4000—5000 leuért kínáltak, 1 pár jó meddő tehenet (tarka) 5600 leuért kértek, 1 pár jó ökröt 7200 leuért vásároltak, prima jó fejőstehenet 3700 leuért vásároltak, kis borjas közepes tehenet 2000 leuért adtak el, 1 pár bival borjut (1½ éves) 800 leun vásároltak, 1 pár ó bival ökröt 6000 leuért kértek, 1 szopós borjut 160

a) nagy b) kis faragó pille.

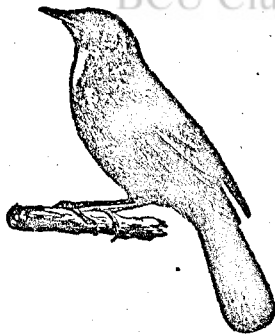
lei, Tüzifa felaprítva és házhoz szállítva 35 lei méter-mázsánként. Nyers borjubőr 20 leu, tehén bőr 16—18 leu kg. ként.

Az aradi gabonapiacon a kereslet és kínálat egyaránt lanya. Az árak általában emelkedőknek mondhatók. Árak mázsánként. Buza 330—335, tengeri leuért adtak el (kb. 45 kilós), jó fejős bivált borjuval — 2800 leuért adtak el.

Piaci árak Marosvásárhelyt január 26-án.

Buza: 54—58, tengeri 40—42, rozs 38—40, árpa 38—40, burgonya 14—15, alma 45—50, fehér paszuly 40—44. gránát paszuly 45—50, murek 12—14 lei vékánként (a 20 liter). Tea vaj 46—48, tömlőturó 30 lei kg.-ként, tehéntej 2'50—3 lei literenként, tejföl 10—15 lei literenként. Tojás drb. 2—2'40 lei. Széna szekerenként 700—900 lei, tengeri koré szekerenként 300—350 335—350, árpa 330—340, zab 310—315; a lisztpiacra nullás liszt 5'30—5'55, főző liszt 4'80—5'00, fehér kenyérliszt 3'80—4'00, barna kenyérliszt ára 3'30—3'50 leu kilogrammonként. A korpá ára 2'10—2'20 leu körül ingadozott.

A székudvarhelyi gabonapiac árai: Buza 54—58, tengeri 46—47, rozs 45—46, árpa 37—39, zab 24—25 leu kis vékánként.

A varjak.

— Józán Péter leckéje Vörös Pál számára. —

Józán Péter: Figyelj ide, Palil! Te még fiatal ember vagy, de mégis látom, hogy érdeklődöl a mélyebb dolgok irányában... s elég jól vált az eszed... Könnyen meg fogod érteni azt, amit a beszédemből ki akarok hozni. Egyszer egy forró nyári délután künn voltam a földemen. A szénát már felraktuk a szekérre. Nagyon kifáradtam. Hogy kissé megpihenjek, leheveredtem a szekér árnyékába, s nézdegéltem a szép természetet. Fényes tollu fekete varjuk csapata repült el előttem a földtől két-három méternyi magasságban. Jól megfigyeltem... Valamennyinek kivétel nélkül távva volt a csőre. Hangtalanul tátogatott valamennyi. A nagy meleget alig tűrték. Gépies egyformasággal lihegtek a rekkenő melegben. Én elgondoltam, hogy ezek a madarak valóban teljesen *egyenlők* egymással. Tollazatuk

színe, puhasága, melegsége egyenlő. Hangjuk, táplálkozási módjuk, repülési képességük, magukhoz való eszük egyenlő. A meleget egyenlő melegen érzi valamennyi. Egyik varju sincsen varjutársánál vékonyabb vagy vastagabb ruhában. Egyik sem szebb, okosabb gazdagabb a másiknál. Ha az Isten ilyen egyenlőnek teremtette volna az embert, akkor igazán lehetne egyenlőségről beszélni... Ezt gondoltam magamban... S már kezdtem a varjukat irigvelni.

Vörös Pál: Hát nem irigylésre méltók? Nem tudom, ki mondta a multkoriban, hogy ilyen egyenlőség volt az ősember korszakában is. Akkor az ember ruházata csak egy bőr darab volt, amit lágyékára kötött. Azt is hallottam, hogy valamelyik francia tudós kijelentette, hogy nekünk az egyszerűségben ismét vissza kell mennünk az ősemberhez. Azok úgy éltek, mint az állatok és boldogok voltak. Boldogabbak, mint a mostani okos, tanult emberek. Akkor egyenlőség volt és boldogság!

— Bizony egyenlőség akkor sem volt. De hallgass ide, még nem végeztem el a varju-historiát... Nem messze tőlem leszállott a fekete madár csapat. Szemügyre vehettem őket. Hosszu csőreikkel piszkálgatták a tarló göröngyeit, s kutattak, keresgéltek egy-egy kukac, vagy pöndró után.

— Milyen békeességben élnének az emberek, ha ők is így könnyen tudnának hozzájutni a mindennapi kenyérhez.

— Majd a végén beszélj! Addig légy türelemmel. Hát a varju csapatot figyelve, egyszer csak látom, hogy az egyik szerencsés madár valami kövér falatot piszkált ki a földből. Éppen el akarta fogyasztani, mikor hirtelen ott termelt két szomszédja, és közösen el akarták venni tőle a zsákmányt. Heves veszekedés támadt köztük. A végén nem azé lett a kukac, amelyik azt kikaparta, hanem azé a varjué, amelyik éhesebb s így vakmerőbb volt a másik kettőnél. S ekkor az jutott eszembe, hogy bizony még a teljesen egyformának látszó varjuk sem egyenlők egymással. A szerencsésebbnek vagy az erősebbnek a begye teltebb a másikénál. Egyik éhes lehet, a másik jól lakott. A jól lakott szerencsés volt. Az üres gyomor szerencsétlenebb. A különbséget tehát még ezeknél az oktan állatoknál is a szerencse és a gyomor okozza. Az a szerencse és az a gyomor, mely az embernél is főszerepet játszik, s egyik fő alapoka az egyenlőtlenségnek. No látod, ha még a teljesen egyformának látszó madarak közt sincs egyenlőség, hogy lehetne azt az emberek között keresni, vagy megteremteni. Az embernek — eltekintve a szerencsétől — életmódja, gondolkodása, tudása, foglalkozása, kivánsága ezerféle, más és más, annyira különböző és egymástól eltűnő, hogy az emberek egyenlők sohasem lehetnek...

Teleky Dezső.

Asztalos anyagok földolgozása.

— Hozzászólás a Magyar Nép 5. számának ipari rovatához. —

A Magyar Nép utolsó számában Bodnár Béla szakírtásom tollából a szerszámfa készítéséről igen értékes cikk látott napvilágot. Nekünk, iparosoknak jól esik figyelni ezt a törekvést, mellyel egyfelől a falu népének javát szolgálják, midőn őket jóminőségű termékeik jobb értékesítésére oktatják ki, másfelől az iparnak is nagy szolgálatot tesznek, mert így a nyers anyag különleges fádorozásunk nélkül és ezután remélhetőleg nagyobb mennyiségben kerül kezünkbe. Engedje meg a Szerkesztő Úr, hogy ezen utóbbi célból, a magunkfajta embernek, a butorosnak javára is hozzászóljak lapjában a faipar kérdéséhez.

A mi szempontunkból elsősorban a fenyőfa jó számitásba; ez annyira nélkülözhetetlen anyagunk, mint a cipésznek a bőr, vagy a lakatosnak a vas. Erdély különösen gazdag az ugynevezett luc- és erdei fenyőben. A fenyő kiszámíthatatlan értéket képvisel. S éppen ezért nem volna helyes dolog, hogy rendszeretlen kezeléssel és pocsekölő gazdálkodással eltékozzolják. Pedig az állami és városi erdőségekkel ma unós-untalan ez történik, mióta a zsindelek készítése szabaddá vált. A magyar törvények erdőipari szempontból tiltották a zsindelek készítését. Mert mi csinál a zsindeles? Mivel az egyhuzen növő fák közül sem mindenik alkalmas zsindelek készítéshez, lábon válogat az élőfák között olyképen, hogy azokat oldalt alaposan kifaragja. Így 50—60 megfaragott fa közül jónak talál kettőt-hármat, amit pedig próbaképen megcsuolt, az foyásossá válik, elértéktelenedik. Egy pár évig fenyőszurkot szolgáltat ugyan, de aztán elpusztul, mert legvengült állapotában nem bírja a versenyt a növésben a többi ép fával. Azt hozzá nem értő ember el se tudja képzelni, mily pusztítást visz véghez a zsindeles a butoripar szempontjából a fenyvesekben, mert a mely fákon próbát tesz, azok amugy is az erdőnek egyáltalán legszebb sudár törzsei.

A fenyő életében is megvan a delelés kora épugy, mint az emberében, mikor a legnagyobb haszonnal vágatjuk ki. Attól kezdve vénhedté lesz, s vagy már rothadásnak indult a bele, vagy anélkül is alkalmatlan céljaiakra. Minket a talajt illetőleg a fenyves oldal fekvése érdekli inkább, mint a minémisége. Nem az a fontos nekünk, hogy kavicsos vagy agyagos talajon nő-e a fenyő, hanem az, hogy anyagunk verőfényes, napsütéses oldalról kerüljön kezünkbe. A verőfényes, déli oldalon nő a fenyő, de éppen úgy a tölgy vagy a bükk is, kellemes, puha, ahogy mi azt hívjuk; paras fa; a nord északnak dülő, kevés napot élvező erdőből vágott fa kemény, göcsös, korc-növésű, nehezen munkálható. Ezt azért hangsúlyozom, hogy ha párczellás erdővágásoknál déli oldalon van a sor, akkor gondoljon úgy a magántulajdonos, mint a közbirtokosság a butoriparosra.

Ránk nézve mindegy, hogy a fenyőfát mikor vágják ki. Székely földön rendszerint augusztus havában döntik a fenyőt. A levágott mennyiséget mindjárt fűrészre viszik. A földarabolt fa egy év alatt kiszárad.

A fenyő a butoripar szempontjából sok jó tulajdonsággal van megáldva, így fontos a puhasága, könnyüisége, egyenes növése és az, hogy szaradaskor nem repedezik s keveset zsugorodik. A puhaság kezünkben főként könnyű munkálhatóságot jelent. De ugyancsak a puhasága teszi lehetővé azt, hogy könnyen issza be a pácozt, a praeparáló olajfestékeket, s így a pusztulásnak kitett helyeken is, minő az ajtó, ablak és kapufél fái, hosszasan tart. Könnyüségénél fogva alapját képezi a nagy nehéz butorainknak, és mivel nem zsugorodik, nem repedezik, a beborítást: a fornérozást jól elviseli.

Sajnos, a fenyő ára a rossz közlekedés, a szűnni nem akaró vasuti mizériák s a fölemelt fuvar költségek miatt meglehetősen magas. Békében egy köbméter, száraz, elsőrendű fenyődeszkáért 60—70 koronát fizetünk, ma pedig 600—800 leuban kapjuk.

Butoripárnak egyébként minden szépnövésű, nem-bogos erdei és némely kertii fa is alkalmas, így a tölgy, bükk, körte, dió és a cseresznye. Ezek a butoripar keményfái. Ezeket késő ősszel döntsék le a gazda emberek és, ajánlom, hogy földjeiken nyersen vigyék a fűrészre. A deszkákat pedig száraz, szellős helyen lapjával egymásra fektessék, de úgy, hogy két deszka se érintkezzék, hanem egyenként egyforma vastag léczekkel egymástól (méteres távolságban), elkülönítsék. Az így könnyedén száradó deszka nem hasadozik. — Sajnos, nincs értelme arról beszélnünk, hogy mit tegyenek a fornédeszkának való anyaggal. Ezt eddig Budapesten vágják, ma pedig, tudtommal, behozott anyaggal dolgoznak.

A nehéz fák közül a tölgy a legtartósabb. Cseresavtaralmánál fogva az idők vastagának leginkább ellenáll. Ezért dolgozza a falusi ács is a tölgyet vasuti talpifának.

Még csak annyit jegyzek föl, hogy a butornak való keményfa anyagokért éppen kétannyit fizetünk mint a fenyőfaért. S ezzel soraim a Szerkesztő Úr becses figyelmébe ajánlva, vagyok bátor jelezni, hogy legközelebb egyszer az ipari munkások kérdését is szóval szeretném becses lapjában tenni.

Kiváló tisztelője

B. Bak Imre
asztalosmester.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Kolozsvárt, Piața Unirii (v. Mátyás király-tér) 7. szám.

Alaptőkéje: 16.000.000 Lei.

Tartalékok circa: 15.000.000 Lei.

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban és Gyulafehérváron. — Affiliált intézetei: Torda-aranyos-vármegyei Takarékpénztár Rt. Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely és Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Rt.

Aruraktárai a vasut állomás mellett.

MULATTATÓ

A magyar lélek.

Olyan vagy néha, mint egy könnyező panasz, mint egy gyöngye virág, mint egy siró tavasz, mint egy nehéz sóhaj lázas éjszakákon, mint a harmat gyöngye illatos rózsákon . . . mint egy fáradt mosoly egy vértelen ajkon, mint egy sápadt bánat egy remegő arcon . . .

Néha meg olyan vagy, mint egy édes tavasz, mint egy mosolygó vágy, mint egy pajkos panasz, mint a napnak fénye egy virágos tájon, mint a délibáb a magyar Hortobágyon . . . mint a kis pacsirta fönn a magas égen: . . . Te vagy a bús titok a nagy Mindenségben . . .

Gyarmati Ferenc.

Késő bánat.

— Példázat. —

Édes anyám sok szép szava
Kit fogadtam, kit nem soha.
Most fogadnam, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső . . .

— Miért választott el a jó Isten tőled édes párom? Miért fektetett ebbe a sötét sirba, édes jó embórom?

A s . . . i temetőben, sötét gyászban özv. Virág Jánosné siratja drága élettársát. S szólongatja fiát: Virág Józsefet, aki könnyű szívvel áldogál mellette.

— Fiam! Ketten maradtunk. Jó apáddal eltemetem boldogságomat. Ha nyomdokába nem lépsz, eltemetem reménységemet is. Attól megfosztott a halál. Ez a te kezeden van. Édesítsd meg keserű életemet! Könnyen megtetheged. Lásd! Két év óta kerüli szememet az áom. Nem azért többé, aki meghalt, hanem érted, ki élve is halott léssz, ha azokkal a dorbézőlő cimborákkal tartasz. Fiam! Könnyen megtetheged, amire én kérlek. Szeresd a mi kicsiny otthonunkat, amelynek kapuján 2 szép ökr, 2 szép tehén jár ki ma is. Szántsd az apád szerette fő deket. Kej fel és fektüdj le a dalos madárral! Hozz örömet a mi bus hajlékunkba! Hozz valakit az üres fészekbe! Hozz valakit, egy szelid galambot, hogy öreg szemem helyett lásson, elgyengült karom helyett dolgozzék!

— Anyám! megházasodjam?

— Meg, édes gyermekem. Hozz ide valakit . . . valakit, ki veled elfeledte megrontódat.

— Elveszem hát Cifra Sárít! Olyan leány egy sincs több az egész faluban.

— Ha szereted a hazug ölelést: vedd el Cifra Sárít! Ha nem fáj, hogy mikor tégedet ölel, akkor is masra gondol: vedd el Cifra Sárít! Ha azt akarod, hogy kapudon örökre kísértájon ökröd tehened: vedd el Cifra Sárít! Ha azt akarod, hogy házad előtt megüssék a dobot, ha azt akarod, hogy szégyen, gyalázat szílljon házadra: vedd el Cifra Sárít! Te édes fiam! Hermeton nézd a fűvet: vasárnap a leányt! Ne nézz arra a félkisasszonyra, ki össze szolgáltá Pest s Budát, ki levetette szép székely ruháját, ki olyan kényesen jár, mint a páva. Az ő gyűrűs keze nem kapára, nem sarlóra való. A színe sem az övé, azt is a patikában vette. Látod: ott van Gondos Eszter! Az itt nőtt fel ami szemünk előtt. Nem járta a nagy városok utcáit. Arca piros. A munka színezte. Keze durva. Kapa, sarló törte fel. De szíve, de lelke hófehér. Szerény, mint a neve. Nincs rajta folt, nincs rajta szenny. Fogd meg azt a durva kezét! Vedd el azt az arany szívet és áldani fogod anyádat, ki neked kiválasztotta élettársadat!

Virág József nem hallgatott az anyai szóra, Cifra Sárít vette feleségül.

* * *

Zaj, jókedv lakik Virág Józsefnél, mióta asszonyt vitt a hajlékába. A szegény özvegy egy külön szobában rejtegeti buját.

Nem adott neki vigaszt semmi. Az sem, hogy a

Mindennemű hüléses fájdalmak,
csúsz, köszvény és rheuma egye-
dűli biztos gyógyszere

Rheuman

Kapható az **RESULAP** gyógyszerárban
Topánfalván—Cámpeni.
Kis üveg 12 lei, nagy üveg 22 lei
Postai széküldés!

fiát a reggel künn kapta, az este ott érte a munka mezőben, az sem, hogy feltörött a régi ugar és sarlóra dült a gazdag buzakalász. Nem, semmi sem adott neki örömet, mert tavaszi szél meg nem fujta, nyár melege meg nem égette Cifra Sárít.

Két esztendeje már, hogy Cifra Sári Virág Józsefné lett és azóta házuknál nem ért végett a dáridó. Új ruha, új cipő, káris gyöngy, halom számmal álltak az új pár házban. Az asszony minden kívánsága teljesül s mégis többször várja szitokkal, mint vacsorával munkából hazatérő urát.

— Mím van nekem a te hajlékodban? Hát azt hiszed, hogy szépségemet elhervasztom nálad ezekért a szegre akasztott rongyokért? Hát azt hiszed, hogy ott künn Pest s Budán — honnan hazajöttem — nem fizetnének nekem arannyal ezüsttel? Nem vagyok én bolond, hogy itt fáboskodjam, mikor szabad is lehetnék!

— Sáril! Van-e lelked, hogy így beszélsz velem? Itt hagynál engemet? Te, akiért feláldoztam mindeneimet. Az enyém volt a gond, a munka, a tied a könnyű élet. Azok a szegre akasztott rongyok, az én eladott földeim, azok a káris gyöngyök ott a nyakadon, az én teheneim! Mit kívánsz még?

— Nem kívánom én a te életedet, de beláthatod, hogy itt el nem hervadhatok — ingyen, szolgálód nem lehetek csupán ruházatért. Ha szeretsz: add jelét! Van neked még házad, van neked még földed. Osztózzunk meg szépen. A ház a tied, a föld az enyém. Eddig én ettem a te földednek termését, ezután te eszed az enyémet. Nekem nem volt keserű a te kenyered. Hát az enyém miért lenne az neked, ha igazán szeretsz?!...

— Fiam, fiam, szegény szerencsétlen fiam?! — hangzott egy erőteljes hang a szomszéd szobából — kigyó beszél veled! Ne hallgass szavára! Resd tekerődött... tépd lé magadról... Dobd ki a szemétre: Ha reá hallgatsz, az első ág, mi a kezvedbe vész, a te koldusbotod lesz!...

Az anyai tanácsnak ismét nem volt fogantaja. Cifra Sári célhoz jutott. Szegény anya nem ad több tanácsot elvakult fiának. Meghalt, mikor megtudta, hogy Cifra Sári lett a földtulajdonos.

És Cifra Sári titkon vevőt szerzett a földre és megszőkött a földek árával.

* * *

— Az első ág, amit a kezvedbe vész, a te koldusbotod lesz. Az anya mondta. A kamat, a kő

a felgyült sok adósság miatt megütötték a dobot Virág József hajléka előtt. Csak a koldusbot és gyalázat maradt meg számára... és a késő bánat bus-keservező nótája:

Édes anyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Most fogadnám, de már késő:
Hull a könnyem, mint az eső...

Deák Miklós.

A bánatos házak.

Az 1850 ik esztendőben sötét világ borult a magyar népre. Az osztrákok kemény, durva idegen uralma alá jutott Erdély is. A polgári hivatalokat cseh és osztrák népség töltötte be, mely nagy hirtelen mindent a maga képére szeretett volna átformálni.

Nem tetszett nekik az a szokás sem, hogy akkor még különösen a kisebb házakat a városokban is a legübb helyen fehérre meszelték. Tán bántotta a szemüket a nagy világosság.

Marosvásárhely városába is jó csomó jutott az idegen sáskaseregből. Itt is sok volt a fehér ház. Legáltalában nekik sok. És egyszer csak szigorú hirdetés jelent meg az utcasarkokon, mely keményen megtiltotta „a szembántó fehér és más rítkó színek” használatát.

Ahogy a hirdetmények megjelentek, másnap nagy lett a forgalom három utcában, a vár és a temető felé. Az emberek csapatostól jártak oda csodát látni. Három utcában, három ház. tetőtől talpig feketére mázolván busult a sok fehér házikó között.

Olyan furcsa és nevetséges látvány volt ez a három ház, mint három kéményseprő egy majális fehér ruhás leányai közt. Mindenki kacagott, aki meglátta.

Csakhamar megjelent a helyszínen a rendőrség is és kiderítette, hogy mind a három gyászos ház, egy Soós nevű, jómódu szabó mesteré. Félóra múlva már ott állott a rendőrkapitány előtt.

— Micsoda bolondságot csinált maga a házival? — káltott reá dühösen a rendőrkapitány.

— Én kérem szépen? Én bolondságot? — csodálkozott a szabó. — Hiszen a rendelet eltiltotta a fehér, vagy más rítkó színt. Nekem pedig fehér házaim voltak. Annyi mindenért büntetnek minket, hogy én nem akartam még ezért is külön büntetést kapni. Ezért meszeltetem be még az éjjel a házaimat korommal, feketére.

Rovintó.

CAROL LASSEN, CLUJ
NEMZETKÖZI SZÁLLITÁSI VÁLLALAT.

Gyűjtőkocsija fölvesz bármely államból rendelt gazdasági darabárut és azokat a rendelőik vasútállomásain átadja. :: Rendkívül olcsó szállítási díjak.